

TẠO HỨNG THÚ HỌC TẬP MÔN NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC – LÊNIN CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG HIỆN NAY

*CREATING INTEREST IN LEARNING BASIC PRICIPLES OF MARXISM – LENINISM
FOR STUDENTS IN UNIVERSITIES AND COLLEGES NOWADAYS*

NGUYỄN TUẤN DŨNG^(*), HOÀNG THỊ HẠNH^(**)

^(*), ^(**)Học viện Hậu cần – Bộ Quốc phòng, ^(*)tuandungktct@gmail.com

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận: 08/7/2016 Ngày nhận lại: 06/11/2018 Duyệt đăng: 30/11/2018 Mã số: TCKH-S04T12-B11-2018 ISSN: 2354 – 0788</p> <p>Từ khóa: <i>hứng thú, hứng thú học tập, tạo hứng thú học tập, Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, sinh viên.</i></p> <p>Key words: <i>interest, learning interest, create learning interest, basic principles of Marxism-Leninism, students.</i></p>	<p><i>Trong chương trình đào tạo ở các trường đại học, cao đẳng hiện nay, những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin là môn học có vị trí, vai trò quan trọng đối với sinh viên trong quá trình học tập và nghề nghiệp tương lai sau này. Bởi vậy, nâng cao chất lượng, kết quả học tập môn học này cần được các nhà trường quan tâm đúng mức; tạo hứng thú học tập cho sinh viên đối với môn học là vấn đề có ý nghĩa quan trọng.</i></p> <p>ABSTRACTS</p> <p><i>In training programs in universities and colleges today, the basic principles of Marxism - Leninism is a course which has an important position and role for students in the learning process and their carrer in future. Therefore, improving quality, learning outcomes should be the issue which need to be concerned properly by universities; creating learning interest in this subject is an important significance.</i></p>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin là môn khoa học trang bị cho sinh viên những nội dung cơ bản nhất của Chủ nghĩa Mác – Lênin do C.Mác, Ph.Ăngghen xây dựng, V.I.Lênin bảo vệ, phát triển trên cơ sở kế thừa những giá trị tư tưởng nhân loại và tổng kết thực tiễn thời đại. Đây là khoa học về sự nghiệp giải phóng giai cấp vô sản, giải phóng nhân dân lao động và giải phóng con người; là thế giới quan

và phương pháp luận phổ biến của nhận thức khoa học và thực tiễn cách mạng. Do đó, tạo hứng thú học tập cho sinh viên đối với môn học là vấn đề có ý nghĩa quan trọng nhằm nâng cao chất lượng, kết quả học tập môn học này nói riêng, chất lượng giáo dục - đào tạo ở các trường đại học, cao đẳng nói chung, đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

2. THỰC TRẠNG HỨNG THÚ HỌC TẬP MÔN NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC – LÊNIN CỦA SINH VIÊN Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG HIỆN NAY

Ở các trường đại học, cao đẳng hiện nay, môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin đang thực hiện giảng dạy theo Quyết định số 52/2008/QĐ-BGDĐT ngày 18/9/2008 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc ban hành chương trình các môn Lý luận chính trị trình độ đại học, cao đẳng dùng cho sinh viên khối không chuyên ngành Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Qua thực tiễn quá trình dạy - học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin cho sinh viên chúng tôi nhận thấy, nhiều sinh viên đã nhận thức được vai trò quan trọng, có tình cảm tốt và hứng thú khi học tập môn học này. Tuy nhiên, đây là môn học có kiến thức rộng, khó, trừu tượng và có gì đó khô khan, nên nhiều sinh viên không thực sự hứng thú khi học tập môn học, kết quả học tập còn thấp, đa phần mới chỉ dừng lại ở mức đạt yêu cầu.

Qua điều tra, tham khảo ý kiến của 250 sinh viên trường đại học, cao đẳng thông qua các chỉ số về nhận thức, xúc cảm – tình cảm, hành vi của sinh viên đối với môn học cho thấy, vẫn còn khá nhiều sinh viên nhận thức chưa đầy đủ về vị trí, vai trò của môn học: 20,8% ý kiến cho rằng môn học này “ít quan trọng”, thậm chí là “không quan trọng”; nhiều sinh viên có thái độ thờ ơ khi tiếp nhận các tri thức của môn học trang bị, 10,4% “không thích học”, thậm chí là “chán không muốn học” (4,0%), “không muốn đi học” (6,4%). Một số sinh viên thiếu tích cực, chủ động trong học tập các nội dung của môn học như: 7,2% thường xuyên đi muộn, nói chuyện, làm việc riêng, không ghi chép bài trong giờ lên lớp; 24,0% chưa dành thời gian rảnh rỗi cho việc nghiên cứu, tìm hiểu thêm về môn học... đã phản ánh mức độ hứng thú, say mê với nội dung môn học của sinh viên còn khá khiêm tốn. Có

thể nhận thấy, đang có một sức ỳ khá lớn trong sinh viên khi học tập môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin. Mặc dù, việc “chú ý nghe giảng, ghi chép bài đầy đủ” chiếm tỷ lệ khá cao, song lại chưa có nhiều biểu hiện mang tính chủ động, tích cực; phần lớn sinh viên khá thụ động trong việc học, học đối phó, học tủ, học để cho qua.

Thực trạng sinh viên chưa thực sự hứng thú với môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin có thể được lý giải bởi các nguyên nhân khách quan như: dung lượng kiến thức môn học lớn, nặng về lý thuyết, trong khi thời gian học tập còn ít; một số giảng viên chậm đổi mới phương pháp giảng dạy; việc bố trí chương trình có lúc chưa thực sự hợp lý, thiếu các hoạt động ngoại khóa sau bài giảng; điều kiện cơ sở vật chất và phương tiện kỹ thuật dạy học còn nhiều thiếu thốn; tác động từ âm mưu, thủ đoạn “Diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, phản động đang ngày đêm chống phá quyết liệt vào Chủ nghĩa Mác – Lênin, thực trạng trên còn do tác động của các nguyên nhân chủ quan như: động cơ học tập, xu hướng nghề nghiệp của một số sinh viên còn có những biểu hiện lệch lạc; phương pháp học - tự học của sinh viên còn nhiều hạn chế, chưa kịp thích nghi với phương pháp dạy - học đại học...

3. MỘT SỐ BIỆN PHÁP TẠO HỨNG THÚ HỌC TẬP MÔN NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC – LÊNIN CHO SINH VIÊN TRONG CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG HIỆN NAY

Trên cơ sở phân tích thực trạng hứng thú học tập, các nguyên nhân làm giảm hứng thú học tập của sinh viên đối với môn học, để tạo hứng thú học tập môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin cho sinh viên trong các trường đại học, cao đẳng hiện nay cần thực hiện tốt một số biện pháp cơ bản sau đây:

Một là, nâng cao nhận thức cho sinh viên về vị trí, vai trò của môn học từ đó xây dựng cho họ động cơ học tập đúng đắn. Đây là biện

pháp quan trọng, một trong những nội dung cốt lõi trong tạo hứng thú học tập môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin. Thông qua mỗi giờ lên lớp, giảng viên cần làm cho sinh viên thấy rõ vị trí của môn học trong chương trình đào tạo ở nhà trường, vai trò trong hình thành phẩm chất, nhân cách cần thiết, thế giới quan, phương pháp luận khoa học để giải quyết các vấn đề thực tiễn cuộc sống và hoạt động nghề nghiệp tương lai sau này; chứng minh “thuyết phục” những nội dung nguyên lý khoa học và cách mạng của Chủ nghĩa Mác – Lênin nhằm bồi dưỡng phẩm chất đạo đức cách mạng, bản lĩnh chính trị, xây dựng niềm tin cộng sản cho sinh viên; thiết kế nội dung, chương trình môn học, sử dụng phương pháp, hình thức tổ chức dạy học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin bám sát với mục tiêu, yêu cầu đào tạo, phù hợp với nghề nghiệp tương lai và thực tiễn cuộc sống của các sinh viên. Ngoài ra, các lực lượng làm công tác giáo dục trong các nhà trường cần thực hiện thường xuyên và liên tục các tác động sư phạm cả trước, trong và sau học tập môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin thông qua các hoạt động giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống trong tập thể lớp; qua các hình thức sinh hoạt, hoạt động của tổ chức Đoàn, tập thể sinh viên, các buổi giao lưu với các thế hệ lão thành cách mạng, lãnh đạo chỉ huy nhà trường và đơn vị... nhằm giáo dục truyền thống lịch sử, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, lòng tự hào dân tộc cho sinh viên. Từ đó, hình thành động cơ học tập đúng đắn để họ nỗ lực phấn đấu vươn lên trong học tập, rèn luyện trở thành những công dân có ích cho xã hội.

Hai là, nâng cao chất lượng toàn diện cho đội ngũ giảng viên giảng dạy môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, nhất là giảng viên mới, giảng viên trẻ. Đây là biện pháp có vai trò vô cùng quan trọng. Trong thực hiện biện pháp này, cần quan tâm: nâng cao

bản lĩnh chính trị, bản lĩnh nghề nghiệp, phẩm chất đạo đức cho đội ngũ giảng viên. Thường xuyên rà soát và lập kế hoạch đào tạo nâng cao trình độ, nhất là trình độ sau đại học cho đội ngũ giảng viên; xây dựng các tiêu chí về kiến thức thực tiễn của giảng viên và tạo điều kiện cho các giảng viên đi tham quan, khảo sát thực tế cơ sở cả trong và ngoài nước với những chủ đề cụ thể, nghe nói chuyện thời sự, nói chuyện chuyên đề... nhằm trau dồi và nâng cao kỹ năng, nghiệp vụ sư phạm, nghiệp vụ lãnh đạo, quản lý phục vụ cho hoạt động giảng dạy. Tổ chức nghiêm túc, chặt chẽ hội thi giảng viên giỏi các cấp; duy trì thường xuyên chế độ thông qua bài, dự giờ, giảng mẫu rút kinh nghiệm đối với giảng viên. Quan tâm đặc biệt đến xây dựng và phát triển đội ngũ giảng viên trẻ. Ngay từ khâu tuyển dụng phải xem xét kỹ lưỡng về chuyên ngành đào tạo, khả năng sư phạm, xem xét quá trình học tập, tu dưỡng tại các trường đại học và nên mang tính “lâu dài”, có sự “gói đầu”, nối tiếp và kế thừa. Mạnh dạn giao nhiệm vụ nghiên cứu khoa học phù hợp với năng lực của đội ngũ giảng viên trẻ để họ có môi trường thực tiễn học tập, rèn luyện, tiếp cận được các công việc của một cán bộ khoa học. Quan tâm đến chế độ chính sách, tạo động lực khuyến khích đội ngũ giảng viên không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp.

Ba là, tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm kích thích hứng thú học tập của sinh viên. Đổi mới phương pháp giảng dạy giữ vai trò đặc biệt quan trọng để tạo hứng thú cho sinh viên khi học tập môn Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin. Đây là vấn đề lớn, gồm nhiều nội dung, cần nhiều công sức, trí tuệ và thời gian đòi hỏi phải được tiến hành đồng bộ ở tất cả các bộ phận, các lực lượng giáo dục có liên quan trong các nhà trường, trong đó vai trò của đội ngũ giảng viên có ý nghĩa quyết định nhất. Với đội ngũ giảng viên, việc giảng dạy phải sát đối tượng, gắn nội dung Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa

Mác – Lênin với đời sống thực tiễn, khắc phục tình trạng “sách vở”, “giáo điều” trong dạy học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, thường xuyên cập nhật những vấn đề mới để mỗi bài giảng phải mang theo “hơi thở” của cuộc sống. Tạo không khí lớp học nhẹ nhàng, thoải mái, tránh căng thẳng hoặc làm người học “sợ” hay có tâm lý chán nản, thiếu hợp tác với thầy, lười học, học cốt để cho qua. Từng bước loại bỏ lối truyền thụ thụ động một chiều “thầy đọc – trò ghi” trên cơ sở “tích cực hóa” phương pháp thuyết trình. Theo đó, giảng viên cần vận dụng tổng hợp nhiều hình thức, phương pháp trong giảng dạy theo hướng: giảm lý thuyết, tăng tọa đàm, trao đổi, thảo luận nhóm, làm bài tập bổ trợ kiến thức; kết hợp nhiều hình thức thi – kiểm tra như: thi tự luận và thi trắc nghiệm, làm bài tập, viết tiểu luận, ra đề thi mở, chấm thi mở; kết hợp có hiệu quả các phương pháp dạy học hiện đại như: phương pháp dạy học nêu vấn đề, phương pháp đàm thoại, phương pháp dạy học trực quan, phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp đóng vai... Ngoài ra, giảng viên cần hướng dẫn cách học và phương pháp học cho sinh viên theo học chế tín chỉ; gợi mở, hướng dẫn, tổ chức, cố vấn cho các hoạt động tự học của sinh viên, dạy cho sinh viên cách tư duy, cách giải quyết vấn đề, bồi dưỡng phương pháp, lòng quyết tâm, ý chí tự học, biết vận dụng những kiến thức đã học vào thực tiễn.

Bốn là, tăng cường sử dụng các phương tiện, kỹ thuật hiện đại trong dạy học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, đảm bảo tính hợp lý và hiệu quả. Các trường đại học, cao đẳng cần quan tâm mua sắm, lắp đặt, trang bị đầy đủ các phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp dạy - học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin. Kết hợp với khoa chuyên ngành có thể nghiên cứu thiết kế, đầu tư xây dựng từ 1 ÷ 2 phòng học chuyên dùng hiện đại theo những tiêu chí và đặc thù của môn Những nguyên lý cơ bản

của Chủ nghĩa Mác – Lênin. Mỗi giảng viên cần được trang bị những kiến thức cần thiết trong sử dụng các phương tiện dạy học hiện đại (như: kỹ năng soạn giáo án điện tử trên phần mềm Powerpoint, kỹ năng trình chiếu, kỹ năng cài đặt phần mềm chuyên dụng...) và kỹ năng khắc phục sự cố thông thường. Đầu tư thời gian, công sức biên soạn bài giảng điện tử đảm bảo tính khoa học, hợp lý, độ khái quát hóa cao. Lựa chọn nội dung bài giảng hoặc phần bài giảng phù hợp với giáo án điện tử, không nhất thiết phải soạn dưới dạng giáo án điện tử cho tất cả các nội dung. Nên kết hợp giữa sử dụng các slide trình chiếu và bảng phấn trong quá trình diễn giảng của giảng viên. Hình thức và bố cục cần ngắn gọn, rõ ràng về văn phong, âm thanh, màu sắc và kích cỡ chữ viết trong bài giảng, có điểm nhấn và thu hút người nghe, giúp người nghe dễ hiểu và dễ ghi nhớ các thông tin quan trọng; nội dung trong mỗi slide không nên xuất hiện dày đặc cùng lúc. Những nội dung bài giảng phù hợp nên sơ đồ hóa hoặc thể hiện dưới dạng bảng biểu.

Năm là, tăng cường các hoạt động ngoại khóa trong quá trình học tập Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin. Nhà trường, khoa, bộ môn, giảng viên và cán bộ quản lý sinh viên cần tạo môi trường, điều kiện cần thiết cho thực hiện các hoạt động ngoại khóa liên quan đến môn học Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin. Sắp xếp, bố trí thời gian thích hợp, bảo đảm cơ sở vật chất, nguồn kinh phí thỏa đáng cho việc thực hiện các hoạt động ngoại khóa. Bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho cán bộ, giảng viên, cán bộ lớp, cán bộ Đoàn. Tổ chức nhiều hơn nữa hoạt động ngoại khóa có ý nghĩa thiết thực, gắn sát với nội dung môn học, bài học. Căn cứ vào thời gian, nội dung chương trình đào tạo có thể lựa chọn, hình thành các tổ học tập có khả năng, sở trường và yêu thích môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin làm nòng cốt để giúp đỡ, kích thích hứng thú học tập của các sinh viên khác trong

lớp. Tổ chức các buổi sinh hoạt ngoại khóa chuyên đề về nội dung môn học, trao đổi kinh nghiệm học tập giữa giảng viên, cán bộ lớp với sinh viên, sinh viên khóa trước với sinh viên năm đầu...; thi tìm hiểu kiến thức về lý luận Chủ nghĩa Mác – Lênin; tham quan học tập các khu di tích lịch sử, bảo tàng, các danh lam thắng cảnh, các cơ sở sản xuất, cơ sở kinh tế - xã hội có liên quan đến nội dung môn học, bài học. Tổ chức thường xuyên, hiệu quả các hoạt động của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Sinh viên thông qua việc tổ chức kỷ niệm các ngày lễ lớn trong năm... nhằm tạo bầu không khí vui tươi, thoải mái, kích thích hứng thú học tập Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin.

Các biện pháp trên đây có vị trí, vai trò riêng nhưng có mối quan hệ chặt chẽ, biện chứng với nhau, hỗ trợ nhau, tạo thành hệ thống biện pháp chung tác động vào nhận thức, xúc cảm – tình cảm và hành vi của sinh viên trong quá trình học tập môn học; quá trình thực hiện cần tiến hành một cách đồng bộ, không nên xem nhẹ biện pháp nào. Thực hiện tốt các giải pháp

là cơ sở quan trọng để tạo hứng thú học tập môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin cho sinh viên, qua đó góp phần nâng cao chất lượng dạy - học các môn Lý luận chính trị nói riêng, chất lượng giáo dục – đào tạo ở các trường đại học, cao đẳng nói chung.

4. KẾT LUẬN

Nghiên cứu hứng thú học tập môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng hiện nay là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn. Thực tiễn kinh tế - xã hội luôn vận động không ngừng, nhận thức người học có sự thay đổi theo mỗi giai đoạn, vì vậy quá trình giảng dạy Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin luôn cần được đổi mới và cập nhật liên tục, tránh lối truyền thụ 1 chiều, giáo điều sách vở... Có như vậy, việc tạo hứng thú học tập cho sinh viên mới thực sự mang lại hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo ở các nhà trường, đáp ứng được yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Vũ Ngọc Am (2004), *Một số vấn đề về phương pháp giảng dạy lý luận chính trị*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương khóa XI*, Nxb. Chính trị Quốc gia – Sự thật, Hà Nội.
3. Đặng Quốc Thành (2009), *Hứng thú học tập các môn Khoa học Xã hội và nhân văn của học viên sỹ quan*, Luận án tiến sỹ Tâm lý học, Học viện Chính trị, Hà Nội.
4. Nguyễn Quang Uẩn (2006), *Tâm lý học đại cương*, Nxb. Đại học Sư phạm Hà Nội.